

 $N_{2}N_{2}$ 129 — 130 (20893)

2015-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ БЭДЗЭОГЪУМ и 17

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьугьотэштых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

<u>Бэдзэогъум и 17-р — Бирам мэфэкІ</u>

Адыгэ Республикэм щыпсэурэ быслъымэнхэу лъытэныгъэ зыфэтшіыхэрэр!

Бирам мэфэкІым пае тыгу къыдде Ізу тышъуфэгушю! Быслъымэнхэм анахь агъэлъэп Іэрэ мэфэк Іхэм зык Іэ ащыщым къегъэлъагъо ислъам диныр цІыфыгъэм, мамырныгъэм, къыппэблагъэм гукІэгъу фэпшІын, уфэгумэкІын зэрэфаем зэряпхыгъэр.

Мы мафэхэм, хэбзэшІу зэрэхъугъэу, цІыфхэр зэхэхьэх, я Іахьыпхэм, ягупсэхэм альэк Іох, фэныкьохэм Іэпы Іэгьу араты. А хэбзэ шІагьохэм яшІуагьэ къэкІо зэгурыІоныгьэу цІыфхэм азыфагу ильыр джыри нахь пытэ хьунымкІэ, льэпкь зэфэшъхьафхэм къахэкІыгъэхэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэ-

рэм ыкІи дин зэфэшъхьафхэр зылэжьхэрэм зэзэгъыныгъэ азыфагу илъынымкІэ. ТапэкІи арэущтэу щытынэу тэгугьэ. Бирам мэфэкІым зэкІэми тышъуфэльаІо псауныгьэ пытэ, насып шъуи Іэнэу, дунаир мамырэу, ш Іум шъущымык Іэу шъупсэунэу! Гухэлъ дахэу шъуи/эхэр зэк/э Адыгеимрэ ти Хэгъэ-

гушхоу Урысые Федерациемрэ джыри нахь зэтегьэпсыхьагьэ хъунхэм фэрэлажьэх! Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр

ащыпсэурэ быслъымэнхэм афэкІо

Алахьэу Гукіэгъушіэу, Гукіэгъу зыхэлъым ыціэкіэ Адыгэ хэкум ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я Диндэлэжьапіэ иіофышіэхэм аціэкій, сэ сціэкій Бирам мэфэ лъапіэу къихьэрэм фэгъэхьыгъэу быслъымэн пстэуми сафэгушю.

Алахьэу Гук Іэгьуш Іэу Гук Іэгьу зыхэльым тельэ Іу тинэк Іхэри, тинэмазхэри, титхьэльэ Іухэри, тиш Іуш Іэ-сэдакьэхэри къабыл тфишІынэу, псауныгъэрэ Іиман пытэрэ къытитынэу, тыгухэм гупсэф къарилъхьанэу, насып дахэ мы дунайми, адрэ дунайми къащытитынэу.

Алахыым шъуиунагьохэм фэбагьэрэ хъяррэ арыльэу шъущегьа І. Алахьым ынэшІу къышъущеф. Амин!

> Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу КЪЭРДЭНЭ Аскэрбый

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиlорэр М. Дж. Іащэм фэгъэшъошэгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм ыпашъхьэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэщыриІэхэм ыкІи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриІэу Іоф зэришіэрэм апае медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиюрэр Іэщэ Мухьамэд Джумалдин ыкъом — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ІХБАКІУЩЫНЭ АСЛЪАН

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 15, 2015-рэ илъэс N 105

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиюрэр А. В. Шахановам фэгъэшъошэгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм ыпашъхьэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэщыриІэхэм ыкІи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриІэу Іоф зэришерэм апае медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиюрэр **Шаханова Ангелинэ Владимир ыпхъум** — апшъэрэ гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетыр» зыфиlорэм научнэ Іофшіэнымкіэ ипроректор фэгьэшъошэгьэнэу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 16, 2015-рэ илъэс N 106

Граждан обществэм хэхъоныгъэ ышІыным ыкІи цІыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм афэгьэзэгьэ Советэу УФ-м и Президент дэжь шызэхэщагъэмрэ мыщ фэдэ Советэу АР-м и ЛЫШЪХЬЭ ДЭЖЬ ЩЫІЭМрэ тыгьуасэ зэхэсыгьо зэлыряІагъ.

Адыгеим щызэхэсыгъэх

Ащ хэлэжьагьэх АР-м и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат, федеральнэ инспектор шъхьаlэу ЛІыІужъу Адам, АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, хэбзэухъумэкІо къулыкъу зэфэшъхьафхэм, федеральнэ ыкІи республикэ къулыкъухэм, ведомствэхэм япащэхэр, нэмыкІхэр.

АР-м и Ліышъхьэ ишіуфэс псалъэ граждан обществэм хэ--фији ијум минијши еслиносх -емуахуеая дехеалинытифк мех гъэнхэм афэгъэзэгъэ Советэу УФ-м и Президент дэжь щызэхэщагъэм изичэзыу зэхэсыгьо Адыгеим щыкІоным ежь къызэритыщтым щэч хэльэп.

кІэщакІо зэрэфэхъугьэр пстэумэ апэу къыщыхигъэщыгъ.

– *юфыгъохэм шъхьэихыгъэу* татегущы Іэным, Советым Іоф дэтшІэным тэ сыдигъуи тыфэхьазыр, ары къезгъэблэгъэнхэм ушъхьагъу шъхьа р фэхъугъэри, — къыІуагъ ащ. – Зэфагъэрэ шъыпкъагъэрэ обществэм хэльыным шъудэлажьэ, цІыфхэм ягумэкІыгъохэм хэкІыпІэ гъэнэфагъэхэр къафэшьогьотых. А зэпстэури цІыфхэм ящы Іэк Іэ-псэук Іэ нахьышІу хъуным фытегьэпсыхьагь. Ары пшъэрылъ шъхьа/эу тэ зыфэдгъэуцужьырэри. Тызэгурыloy loф зэдатшlэмэ, шlуагъэ

Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэу ышІыхэрэми ЛІышъхьэр кіэкіэу къатегущыіагъ. Сомэ миллиарди 134-м нэсэу инвестициехэр ащ къыхэлъхьагъэ зэрэхъугъэр, УФ-м и Президент ижъоныгъокІэ унашъохэр апэ зыгъэцэкІагъэхэм республикэр зэращыщыр, зекІоным зызэриушъомбгъурэр анахьэу къыхигъэщыгъэхэм ащыщых. Хэхъоныгъэ пстэуми, джащ фэдэу лъэпкъ е дин зэпэуцужь зэримылъми общественнэ организациехэм яшІушІагъэ хэлъэу зэрилъытэрэм къыкІигъэтхъыгъ.

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

Бзэри – адыгэ шъуаш

(Джэпсальэм ычІыпІ)

Лъэпкъыбзэмэ альыплъэу, къэзыгъэгъунэу дунаим щызэхащэгьэ ЮНЕСКО-м къызэриюрэмкІэ, дунаим бзэ 6900-рэ щызэрахьэ, ахэм ащыщэу 2500-р кІодыжьыщтэу елъытэ. Урысые къэралыгъом бзи 136-у щыкІодыжьынэу ылъытэрэмэ адыгэ лъэпкъым ыбзэ ахэтхагъэу ущырехьылІэ. Сыда ащ шапхъэу, екІоліакізу ЮНЕСКО-м фишіырэр? ШъыпкъэмкІэ, тиІоф зытетыр сыдым фэда? Щынагъуа? Хьауми, гумэкІыгъо щымыІэу тыбзэ зетэхьа? Мы Іофыгьом изытет, пъэпкъым ипчъагъэрэ

ихэхъонрэ агъэгумэкІхэу нахьыжъхэм я Советэу Адыгэ Республикэм иІэм хэтхэр язичэзыу зэхэсыгьо щытегущыlагъэх, шІэгъэн фаеми егупшы-

ЮНЕСКО-м зэриІорэмкІэ, унагъом сабыеу исхэм бзэр аlумылъыжьэу, рымыгущыlэхэрэмэ, икодыжьыгьо къэсыгьэу ары. Ар унэгъо зырызкІэ къежьэшъ, етІанэ узым фэдэу зэ-Іэпахызэ жъугъэ мэхъу. Ащ ыуж унагьом нахыыжьэу исхэм лъэпкъыбзэр хъэтэпэмыхь ашІыжьэу, ясабыймэ зыхэсхэ лъэпкъышхом ыбзэкІэ адэгущыІэжьыхэ зыхъукІэ, бзэр кІодыжьыгъэкІэ ельытэ. Аужырэ илъэсхэм мы узым ифэмэбжьымэ къызэрэтхахьэрэр нэрылъэгъу къытфэхъу хъугъэ. Бзэм фэгъэхьыгъэу къа орэри къатхырэри макІэп, хэгьэгу зэфэшъхьафхэми шъэф гухэлъэу мыщкІэ зэрахьэрэри бгъэбылъыжьын умылъэкІынэу къэлъэгъуагъ. Непэрэ мафэхэм лъэпкъгъэк од э агъэпсэолъэрэ Іашэмэ ар зэу ащыщ зэрэхъугъэр нафэ. Лъэпкъыр зыгъэлъэпкъырэ бзэм къехъулІэн ылъэкІыщтым, ащкІэ непэ шІэгъэн фаем, хэкІыпІэу, амалэу щыІэхэм уагъэгумэкІэу, шъхьэихыгъэу уатегущыІэным игъо шъыпкъэ къэсыгъ.

(Икіэух я 11-рэ нэкіуб. ит).

Адыгеим щызэхэсыгъэх

(ИкІэух).

Граждан обществэм хэхъоныгъэ ышіыным ыкіи ціыфхэм яфитыныгъэхэр къзухъумэгъэнхэм афэгъэзэгъэ Советэу УФ-м и Президент дэжь щызэхэщагъэм итхьаматэу, УФ-м и Президент иупчіэжьэгьоу Михаил Федотовыр нэужым къэгущыіагъ. Адыгеим іоф зэрэщашіэгъэ охътэ кіэкіым къыкіоці ціыфэу исхэм ягумэкіыгъохэр шъхьэнхыгъэу хэбзэ къулыкъухэм

алъагъэlэсынхэ амал зэряlэр, пащэхэм ахэр lэпэдэлэл зэрамышlыхэрэр, цlыфхэм адэгущыlэнхэм сыдигъуи зэрэфэхьазырхэр нэрылъэгъу къызэрэфэхъугъэм къыкlигъэтхъыгъ. Советым пшъэрылъэу иlэхэм къатегущыlэзэ, гумэкlыгъохэр къэралыгъом е субъектым ипащэ лъагъэlэсынхэм имызакъоу, ахэм язэшlохынкlэ екlопlэкlэ тэрэз къыхахыныр анахь шъхьаlэу зэрэщытыр къыхигъэщыгъ. Граждан обществэм хэхъоныгъэ ышІыным ыкІи цІыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм афэгъэзэгъэ Советэу АР-м и Ліышъхьэ дэжь щызэхэщагъэм итхьаматэу, ціыфхэм яфитыныгъэхэмкіэ Уполномоченну Анатолий Осокиныр мыкоммерческэ организацие зэфэшъхьафэу республикэм итхэм, Советым июфшіэн зэрэригъэжьагъэм къатегущыіагъ. Джащ фэдэу ащ гумэкіыгъоу ціыфхэм къырахьыліэхэрэм язэ-

хэфын зэрэдэлажьэхэрэм, дэгьэзыжынгы хъугьэхэм, джыри юф зыдэпшіэн фаехэм ащигызгьозагызх.

Щыкlагьэу ыльэгъугьэхэм ядэгъэзыжьынкlэ еплъыкlэу иlэхэмкlэ къадэгощагъ УФ-м и Президент дэжь щызэхэщэгъэ Советым икомиссиеу мыкоммерческэ организациехэм зягъэушъомбгъугъэным фэгъэзагъэм итхьаматэу Елена Тополева-Солдуновари.

АР-м и Ліышъхьэ пстэури къызэфихьысыжьызэ, щыкіагьэу къыхагъэщыгъэхэм ядэгъэзыжьын Іэпэдэлэл зэрамышіыщтым, охътэ благъэм ахэр зэ-

рэщагъэзыещтхэм къыкlигъэтхъыгъ.

Зэхэсыгьом ыуж советхэм якомиссиехэм хэушъхьафыкlыгьэу Іоф ашlагь. Ахэр Іофыгьоу зытегущыІагьэхэм ащыщых цІыфхэм социальнэ гумэкlыгьоу яІэхэм язэхэфын, экологием ылъэныкъокіэ фитыныгьэхэр къзухъумагьэ зэрэхъущтхэр, нэмыкіхэр. Лъэпкъ зэфыщытыкіэхэм, лъэпкъ культурэм алъэныкъокіэ фитыныгьэхэм якъзухъумэн афэгьэхыгьагь «Іэнэ хъураеу» зэхащэгьагьар.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-хыгьэх.

Аужырэ гектархэр аюжьых

Джэджэ районымкІэ мэкъумэщ фермер хъызмэт-шІапІэу «Лизогубов» зыфиІорэм илъэс къэс лэжьыгъэ бэгъуагъэ къехьыжьы. Мыгъи къызэрэкІырамыгъэчырэр нэрылъэгъу тфэхъугъ. Іоныгъор зыщыкІорэ хьасэу тызыІухьагъэм хъызмэтшІапІэм ипащэу Александр Лизогубовыр къыщытпэгъокІыгъ ыкІи гъэхъагъэу иІэхэм тащигъэгъозагъ.

Ащ къызэриlуагъэмкlэ, зэкlэмкlи хъызмэтшlапlэм гектар 1100-рэ щалэжьы. Мыгъэ хьэ гектар 350-рэ, коц гектар 350-рэ ыкlи тыгъэгъэзэ гектар 400 ашlагъ. Мэфэ ошlухэр къызыфагъэфедэхэзэ, охътэ кlэкlым хьэр аlожьыгъ, гурытымкlэ зы гектарым центнер 47-рэ къырахыгъ. Тэ тызыкlогъэ мафэм аужырэ коц гектархэр lyахыжьыщтыгъ.

— Лэжьыгъэ дэгъу къитэхы, — elo Александр. — Мэфэ ошlухэр къызфэтэгъэфедэх. Кlyaчlэу, амалэу тиlэр зыфэдгъэlорышlэрэр бжыхьасэхэм яlухыжьын ары. Илъэсым къыкlоцl тилэжьыгъэхэм дэгъоу

тадэлэжьагъ. Чылэпхъэ лъэпкъышјухэр игъом чіыгу гъэхьазырыгъэм едгъэкјугъэх, минеральнэ чіыгъэшјухэмкіэ тяшјушіагъ, уцыжъхэр къахэмыкіэнхэм ыкіи уз къахэмыхьаным фэші щэнаутхэмкіэ тадэлэжьагъ.

Осэпс къехыгъэу, хьасэм хэмыхьашъухэу тыІухьэгьагь. Пащэм тыдэгущыІэфэ тыгъэр къыкъокІыгъ. комбайнэхэу «Нивэхэр» зэуж итхэу Іоныгьом фежьагъэх. Комбайни 7-мэ зы мафэм тонн 200 фэдиз къаloжьы. Агу етыгъэу илъэс къэс губгьо ІофшІэнхэр зыгъэцакІэхэрэм ащыщых механизаторхэу Юрий Кудрявцевыр, Дима Демченкэр, Юрий Тефтеревыр, Володя Ушаковыр, Яшар Мозооглы. Комбайнэхэм лэжьыгъэр акІэзыщырэ машинэхэм арысых Алексей Пуголкиныр, Хьачмамыкъо Алексей, Виктор Коротоножкэ. Къзуцу ямы-Ізу лэжьыгъзу кіащырэр ахэм занкізу хьамэм ащэ.

— Лэжьыгъэу Іутхыжьыгъэм ызыныкъо фэдиз соми 8-кlэ тщагъэ. Шъыпкъэ, блэкlыгъэ илъэсхэм ялъытыгъэмэ, мыгъэ уасэр къыдэкlоягъ, ау ащ дакlоу, губгъо Іофшіэнхэм атедгъэкlодэрэ ахъщэми хэхъуагъ. Гущыіэм пае, гъэстыныпхъэр сомэ 34-кlэ къэтэщэфы, минеральнэ чіыгъэшіум гъэрекlо сомэ 13 ыосагъэмэ, мыгъэ — сомэ 17. Уасэхэр къыдагъэ-

кіуаех, ащ къыхэкіыкіэ, федэу тиіэр нахь макіэ мэхъу зэпыт. Арэу щытми, тыгу дгъэкіодырэп, коцым икъэгъэкіын тишъыпкъэу тыпылъ ыкіи тыпылъыщт.

Лэжьыгъэр зыщыІуахыжьыгьэ хьасэхэми Іофыр ащыжьот.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

Тхьамафэм ихъугъэ-шlагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгьэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, бэдзэогъум и 6-м къыщегъэжьагъэу и 12-м нэс республикэм бзэджэшІэгьэ 75-рэ щызэрахьагь. Ахэр: машинэр рафыжьагьэу 3, гъэпцІагъэ зыхэлъ бзэджэшІэгьи 5, тыгъуагъэхэу 29-рэ, хъункІэн бзэджэшІагъэу 3, нэмыкІхэри. Экономикэм ылъэныкъокІэ хэбзэгъэуцугъэр гьогогъу 12-рэ аукъуагъэу хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм къыхагъэщыгъ. БзэджэшІагъэ зезыхьэгъэ нэбгырэ 61-рэ агъэунэфыгъ, зэхафын алъэкІыгъэр процент 78-м кІэхьэ.

Блэкlыгьэ тхьамафэм Адыге-им игъогухэм хъугъэ-шlэгъи 7 къатехъухьагъ, нэбгырэ 11-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кlэрысхэу водитель 59-рэ къаубытыгъ, гъогурыкlоным ишапхъэхэр гъогогъу 2991-рэ аукъуагъэу къыхагъэщыгъ.

Гъэпціагъэ зыхэлъ бзэджэшіагъэ зезыхьэгъэ хъулъфыгъэу бэшіагъэу зылъыхъущтыгъэхэр республикэм иполицейскэхэм мы мафэхэм къаубытыгъ. Ащ илъэс 34-рэ ыныбжь, бзэджэшіагъэр къалэу Краснодар щызэрихьагъ. Джащ фэдэу Теуцожь районым щыщ кіэлакізу бзэджэшіагъэ зезыхьагъэу илъэс 23-рэ зыныбжыр Москва хэкум къыщаубытыгъ. Мыщ Краснодар краим иследственнэ

къулыкъухэр лъыхъущтыгъэх. Джырэ уахътэм ар Адыгеим къашэжьыгъ.

Федеральнэ лъыхъоным ратыгъэ бзэджэшІагъэ зезыхьэгъэ кІэлакІэм Адыгеим икъэлэ шъхьаІэ зыщигъэбылъын зэрилъэкІыщтым фэгъэхыгъэ къэбар республикэм иполицейскэхэм къаІэкІэхьагъ. Наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэзекІогъэнхэм епхыгъэ бзэджэшІагъэ зэрихьагъэу Краснодар краим иоперативникхэр ащ лъыхъущтыгъэх. Илъэс 26-рэ зыныбжь кІэлакІзу къалэу ТІуапсэ щыщыр бэдзэогъум и 11-м къа-убытыгъ.

Бэдзэогъум и 9-м, чэщым, УФ-м хэгъэгу кloцl Іофхэмкlэ и Министерствэ иотделэу Тэхъутэмыкъое районым щыlэм

рафыжьагьэу къэбар къыІэкІэхьагъ. Поселкэу Яблоновскэм щыпсэурэ бзылъфыгъэм къызэриІотагьэмкІэ, Іоф зыщишІэрэ предприятием ыІупэ дэжь иавтомобилэу ВАЗ-21120-р къыlуигъэуцуагъ, чэщыр хэкІотагъэу ар зэрэрафыжьагьэр къыгуры-Іуагъ. Следственнэ-оперативнэ купым икъулыкъушІэхэм Іофтхьэбзэ гьэнэфагьэхэр псынкІэу зэхащагъэх. Машинэм итеплъэ, номерэу пылъхэр, нэмыкІ къэ барэу епхыгъэр полицием иотделхэу Адыгеим ыкІи Краснодар краим ащыІэхэм афагъэхьыгъ. БзэджэшІагъэр зыщызэрахьэгьэ чІыпІэр оперативникхэм ауплъэкlузэ, ащ къыпэблагъэу шыт организацием видеокамерэхэр зэригъэуцугъэхэм гу лъатагъ. Ащ ишІуагъэкІэ, автотранспортыр зэрэ-Іуафырэри, ар езыфыжьагъэри дэгьоу алъэгьугьэх. Сыхьат заулэм къыкіоці бзэджашіэр агъэунэфыгъ, илъэс 27-рэ зыныбжь кІэлакІэу къуаджэу Тэхъутэмыкъуае щыпсэурэр къаубытыгъ. ЫшІагъэми ар еуцолІэжьыгъ, машинэр зыщигъэбылъырэ чІыпІэр полицейскэхэм къариlуагъ. Мыщ епхыгъэу зэхэфынхэр макloх.

идежурнэ часть машинэ горэ

Республикэр хэлэжьагъ

Донецкэ ык Iи Луганскэ республикэхэм яеджап Iэхэм ач Iэс к Iэлэц Iык Iухэм илъэсык Iэ еджэгъум изыфэгъэхьазырынк Iэ Iэпы Iэгъу афэхъугъэным фэш I Урысыем ш Iуш Iэ Iофтхьабзэу «День знаний в Новороссию!» зыфи Iорэр щы зэхащагъ.

Ащ кіэщакіо фэхъугъэх кіэлэціыкіум ифитыныгъэхэр къзухъумэгъэнхэмкіэ УФ-м исубъектхэм яуполномоченнэхэм я Ассоциациерэ Урысые общественнэ организациеу «Союз добровольцев России» зыфиюрэмрэ. Адыгеири мы Іофтхьабзэм хэлэжьагъ.

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхьоныгьэмкІэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу тызэрэщигьэгьозагъэмкІэ, республикэм шІушІэ ІэпыІэгьоу сомэ мин 274-рэ ыкІи тхылъхэми, Іальмэкъхэми, канцелярскэ, спорт пкъыгьохэми, нэмыкІхэми сомэ 423493-м ауасэ къаугьоигъ.

Ахъщэр кlэлэцlыкlум ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкlэ УФ-м исубъектхэм яуполномоченнэхэм я Ассоциацие исчет рагъэхьагъ, шlушlэ lэпыlэгъоу цlыфхэм къаугъоирэр мы республикэхэм языгъэолlэщтхэр непэ, бэдзэогъум и 17-м, гъогу техьагъэх.

Іофтхьабзэр ифэшъуашэм тетэу республикэм щызэхэщэгъэным фэгъэзэгъагъэх Адыгэ Республикэм Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхъоныгъэмкіэ и Министерствэ, шіэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэкіэ Министерствэр, муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ къалэхэмрэ районхэмрэ япащэхэр.

(Тикорр.).

Къунчыкъохьаблэхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэмкlэ гухэкl тщыхъугъ зэлъашlэрэ кlэлэегъаджэу, илъэс 60-м ехъурэ Къунчыкъохьэблэ еджапlэм, нэужым Андырхъое Хъусенэ ыцlэ зыхьырэ кlэлэегъэджэ колледжым ащезыгъэджагъэхэу Пэнэшъу Саудэт Исмахьилэ ыпхъум идунай зэрихъожьыгъэр. Игупсэхэм, иlахьылхэм якъин адэтэгощы.

Къунчыкъохьаблэхэм яобществэу «Гугъэм» игъэцэкіэкіо гупч

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр гухэкlышхо щыхъоу фэтхьаусыхэ муниципальнэ гъэпсыкlэ зиlэ «Кощхьэблэ районым» ипащэу Хьамырзэ Заур Аскэрбый ыкъом ятэ зэрэщымыlэжьым фэшl.

Бзэри адыгэ шъуаш

(Икіэух).

Сыд фэдэрэ зэгурымыІоныгъэу хэгъэгум къитаджэрэр, заоу орэхъу, щыІэкІэ-псэукІэм е еджэн-гъэсэныгъэм афэгъэхьыгъэ зэхъокІыныгъэу орэхъу, пстэуми апэу лъэпкъ ціыкіум ылъапсэ ео, зэрарэу рихырэр нахь зэхэошІэ. Ащ фэдэ щынагьор зэхапшІэу анахь зышьхьарыуцорэр, къызэрэтІуагьэу, ежь бзэр зезыхьэрэм ыбзэ хъэтэпэмыхь ышІыжьэу, лъэпкъым ипчъагъэкІэ хахъо имыІэ зыхъукІэ ары. Ащ къыхэкІэу, мы Іофым изытетрэ амалэу ищыкІагьэхэмрэ, а ІофыгьуитІур (бзэм изэгъэшІэнрэ лъэпкъым ихэхъонрэ) зэголъхэу уатегущыІэныр нахь тэрэз. Лъэпкъым ипчъагъэкІэ хэгъэхъогъэным фэгъэхьыгъэу Урысые Федерациеми Адыгэ Республикэми унашьоу ащаштагьэхэми, Іофыгьоу ащызэрахьагьэхэми, мы аужырэ илъэсхэм яшІуагъэ къакІоу ригъэжьагъ. ИкІыгъэ ильэситфым республикэм щыпсэурэ ціыфмэ шъэнитіу къахэхъуагъ. Адыгэ лъэпкъым хэхъуагъэр мэкІэ дэд, зытетыгьэм тетэу къэнэжьыгь поми ухэукъощтэп. Темыр Кавказым ис лъэпкъхэм (чэчэнхэм, къэрэщайхэм, бэлъкъархэм, ингушхэм, осетинхэм, дагъыстанетк еметыша уотка (мех пшагъэмэ, адыгэхэр зэкІэми анахь макІ. НыбжьыкІэхэу унагъо зимы в эхэк ыжьыгъэхэмрэ япчъагъэ уигъэразэрэп. Зэрэхабзэу, лъэпкъым ипчъагъэ къыщыкІэ къэс бзэр зезыхьэрэмэ зэхапшІэу фэдэ пчъагъэ ахэкІы.

ЮНЕСКО-м къызэриІорэмкІэ, тхьамэфитІу пэпчъ дунаим зы бзэ щэкІодыжьы. ГухэкІ нахь мышІэми, а бзэм лІэшІэгъу пчъагъэмэ агъэлъапІэзэ зэрахьэгьэ шэн-хабзэхэр, алэжьыгъэ зекіокіэ-псэукіэхэр дэкіодыжьых. Сыда мыщ лъапсэу ЮНЕСКО-м фишІырэр? Дунаир мамырмэ, цІыфым ищыІэкІэпсэукІи нахьышІу мэхъу, бзэр зэІэпахызэ псэунхэм амалышІухэри къыреты. Заом, зэгурымы-Іоныгъэм, уз хьылъэхэм, ошІэдэмыші эу къэхъурэ тхьамыкіагъохэм лъэпкъ цІыкІухэр нахь псынкі эу ахэкіуадэх. Къэнэжьырэ щыІэмэ, амалынчъэ зэрэхъугъэхэм къыхэкІэу, зыхэсыгъэхэ лъэпкъышхомэ ащыщ мэхъужьыхэшъ, ахэткІухьажьых. МыщкІэ щысэу къэбгъэлъэгъонхэ плъэкІыщтых блэкІыгъэ заохэмрэ Пшызэ лъэгу псыубытыпІэ щашІыным фэшІ къоджэ пшІыкІущэу агъэкощыгъэхэмрэ. Ахэм чіыпіэжъмэ аціэ-Іуашъхьэхэр, къэхалъэхэр, тхьэльэіупіэхэр, мэзхэр адэкІодыгьэх. Къалэу ашІыгьэм цІыфмэ ящыІэкІэ-псэукІэ зыщызэблихъугъ, бзэми иягъэ лъэшэу къыщекІыгъ.

Мы ІофымкІэ къэралыгъоу узэрысми лъэпкъым фэгъэхьыгъэу гухэлъэу, еплъыкІэу щызэрахьэрэми мэхьанэшхо иІзу гъэпсыгъэ. АщкІэ тэ тызэрыс Урысые къэралыгъом икъоу ынаІэ къыттемытэу пІон плъэкІыщтэп. «Закон об образовании» зыфиlоу Урысые Федерацием ыштагъэм дыригъаштэу Адыгэ Республикэм 1994-рэ илъэсым «Закон о языках народов Республики Адыгея» зыфиlорэр ыштагь, адыгабзэри урысыбзэм фэдэу къэралыгъуабзэу ыгъэнэфагъ. Мыщ игъэцэкІэн фэгъэхьыгъэу

ильэс пчъагьэхэм атегощагьэхэу шІэгъэн фаехэр министрэхэм я Кабинет ыгъэунэфыгъэх. А илъэсхэм еджапІэхэм адыгабзэр, адыгэ литературэр, адыгэ шэн-хабзэхэр ащызэбгьэшІэным иамалхэр зэрагьэфагьэх. ЕджэпІи 156-у республикэм итым щыщэу 139-м адыгабзэр ащызэрагъашіэ. Еджэпіэ-интернатым Іоф ешІэ. ИщыкІэгьэ тхыльхэр, сабыймэ ІэпыІэгъу афэхъушт тхыгъэхэр. дискхэм атетхагъэхэу пшысэхэр, мультфильмхэр, орэдхэр, усэхэр афагъэхьазырыгъэх. Адыгэ тхылъ тедзапІи тиІ. Тхылъхэри, гъэзети, журналхэри тыбзэкІэ къыдагъэкІых. Лъэпкъыбзэми литературэми адэлэжьэрэ институтым Іоф ешІэ. Телевидениеми, радиоми, театрэми зэгъэфэгъэ къэтынэу агъэхьазырхэрэри пстэуми аlэкlагъэхьан, алъагъэІэсын алъэкІы. Лъэпкъым шіэныгъэлэжьэу, тхэкіо ціэрыюv. vcaкlov. орэдыюv иІэхэм зэІукІэгъухэр адашІых. Ильэс къэс кІэлэегьэджэ колледжым пэублэ классмэ апае кІэлэегъаджэхэр къычІетІупщых. Адыгэ къэралыгъо университетым кіэлэегъаджэхэр, шіэныгъэлэжьхэр, лъэпкъ Іофмэ адэлэжьэщтхэр егъэхьазырых. А пстэуми афэгъэхьыгъэу университетым аспирантурэмрэ докторантурэмрэ иІэх. Илъэс къэс кІэлэегъаджэмэ яшІэныгьэ зыщыхагъэхъощт еджапІэри мэлажьэ. Ахэм адакloy, лъэпкъыбзэм гуетыныгъэ хэлъэу дэлажьэрэмэ цІэрыІо шъуашэхэр аратынхэ алъэкІынэу Адыгэ Республикэм унашъохэр ыштагьэх. Ащ фэгьэхьыгьэу гьэнэфэгьэ Іофыгьохэри щызэрахьэх. А пстэуми ищыкІэгъэ дунаир яшІэкІыгь, анахь цІыф гъэсагъэхэр ащэлажьэх, икъун мылъкуи хабзэм тырегъэкІуадэ. УзфэгумэкІын, зи щынагьо щымыІахэ фэд.

Уеплъыпэмэ, адыгабзэм щэхъу зэримыгьашІэми, сабыир шІэныгъэми щыІэныгъэми ианахь лъэгапІэмэ анэсын елъэкІы, анахь щытхъуцІэ иныр къылэжьын елъэкІы. Адыгэбзэ закъом, сабыир зыми емынэцізу, ищыіэкіэ-псэукіэ зэгъэфагъэу зэрихьан ылъэкІынэу амал къыреты. Ащ нахьэу сыда хабзэм къыфишІэщтыр? Сыда ащ мэхьанэ зыкІетымытырэр? ЕтІани пщыгъупшэ мыхъущтыр лъэпкъыбзэр зышІэрэм, сыд фэдэрэ бзэ зэригъэшІэщтми, шІэныгъэ зэригъэгъотыщтми, нахь псынкІэ къызэрэщыхъурэр ары. Ащ фэдэм бзэу ышІэрэ пэпчъ идунай дызэрехьэ. Непэ зэрэлъэпкъэу икъоу къыдгурымы Іорэр зы. Зэгорэм совет хабзэм зэкІэми тырицІыфыгъ, тэщ пай гупшысэщтыгъ, ыІорэр тигъашІэщтыгъ, тыригъаджэщтыгъ, тигъэлажьэщтыгъ, мылажьэрэм пшъэдэкІыжь ригъэхьыщтыгъ... ТызэрыкІощт гьогур къыгъэлъагъощтыгь. ТигьэшІэ гьогу къылъыплъэщтыгъ, ыузэнкІыщтыгъ. Джы непэрэ хабзэм иІоф тхихыжьи, сыд фэдэрэ лъэныкъо зыфэбгъэзагъэми, узэрэщыІэщт, узэрыпсэущт унашъохэр къыдигъэкІыхэу ыублагъ, ахэр тэ дгъэцэкІэнхэу пшъэрылъ къытфишІыгъ. Бзэм изэгъэшІэни, лъэпкъым ихэхъони, шэн-хабзэхэр зепхьанхэри ахэм ащыщых. Узыфэе бзэр къыхэохы урэлажьэ, узыфэе шэн-хабзэмэ уарэпсэу... А пстэуми уанэ-

уахъти, нэмык гупшыси ящыкІагъ. Тэ. нахьыжъхэмкІэ. непэ анахь тызыгъэгумэкІырэмэ ащыщых лъэпкъым хэхъон, шэнхабзэу, щыІэкІэ-псэукІэу иІэр къыухъумэзэ, ыбзэ ышІэн зэрэфаер. МыщкІэ Адыгэ Хасэми, ащ икъутамэхэми, нахьыжъхэми пшъэрылъэу тиІэр зы — унэшъошізу, къызэкіакіо тимыізу. ныбжьыкІэмэ анэ тыкІэтэу, аlупэ тыlулъэу унагьомэ тарысын зэрэфаер ары. Тызэрыс унагъомэ цІыфышъхьэ хэхъонымрэ бзэм изэгьэшІэнрэ лъэпсэ пытэ щыряІзу гъэпсыгъэн фае. Нахьыжъмэ анэмыкІзу хэта ар зиІофыр? Хэта унагьор зыгъэдаІорэр? Сабыим ипІунгъэсэн тэрыба зыІэ илъыр? АщкІэ зыгорэм тедэожьын фаеу шыта? Унагъом шилъэгъурэмрэ щызэхихырэмрэ сабыир зыгъасэрэр! Урысые хэгъэгум пащэу иІэм а пстэури тэ къызэрэтфэгьэзагьэр шъхьэихыгьэу бэшІагьэу къыІогьах. Тызыхэс лъэпкъхэми агукІи хабзэкІи аштэгъэхэ Іоф тызэрыгущыІэрэр. Лъэпкъыбзэр зышІэрэм уасэ фашіэу, зымышіэрэм дэхьащхыхэу къырагъэжьагъ. «Сыадыг» зыпіокіэ, «Бзэр ошіа?» аlошъ, апэ къэупчlэх. Арышъ. «Псы кІыбым адыгабзэр зыми шыришыкІэгьэжьэп» зыІорэмэ ягупшысэ зэблэхъугъэн фае.

Непэрэ уахътэм акъылкІэ

утекІон фаеу гъэпсыгъэ. Дгъэмысэщтымрэ Іапэ зыфэтшІыщтымрэ талъымыхъоу, тиунагъомэ алъапсэ гъэпытэгъэн фае. Тызхэт дунаим гъэпцІалъэу къыхэхьагъэмэ тызэбгыращы, тагъэкІоды, ахэм тисабыйхэр ащыухъумэгъэнхэ фае. А гъэпцІальэмэ яуахьтэ къэсынышь, кІодыжьыщтых, тэ лъэпкъэу тыкъэнэн, хахъо тиІэу тыпсэун фае. Сомэм щэхъурэ къэрар зимыІ эу къытхэтмэ япчъагъэ мафэ къэс къыхэхъо. Ахэм ягупшысэхэр зэблэхъугъэнхэ фае. Мафэ горэм гъэзетэу «Адыгэ макъэм» кlагъэтхэнхэу, адыгэ бзылъфыгъэу шхапІэм пащэу иІэм щыгугъыхэу ыдэжь чІэхьагьэх. «КъычІахьэрэр хэплъэн, ори уеджэн — зытІузыщ горэ къиптхыкІыгъэмэ...» — елъэlугъэх. «Библиотекэп мыр, изба-читальнэп, шхапІэ нахь», — къариlуагъ. «Тэшlэ, ау гъэзетым кlатхэрэр нахьыбэ тшІы тшІоигъуагъ. ЕтІани лъэпкъыбзэр... Уасэу иІэри зи арыхэп, зэшхэгъум нахь макі». «Лъэпкъыбз-мэпкъыбз сэ сшІэрэп. Это ваши проблемы! ...Сэ сомэ къэгъэтІыльыри, шхэри чІэкІыжь е уигъэзет зэрэзгъэлъагьорэм фэші ыпкіэ къысэт», — ыІуагъ. Зи епІолІэнэп, «куоу мэгупшысэ». Сыда ащ къикІырэр ЮНЕСКО-м ишапхъэхэмкІэ???

Лъэпкъыбзэм фэгъэхьыгъэу джыри зы гупшыс. Аужырэ илъэсхэм хэхэс адыгэхэмрэ хэкужъым исхэмрэ тхыгьэхэмкІэ нахь зэлъыІэсынхэм, зэгурыІонхэм фэшІ латин е араб тамыгъэхэм екlужьхэмэ нахьышІоу зылъытэхэрэр къыкъокІыгъэх, ащкІэ зэдаохэуи аублагъ. А гьогум бэшІагьэу льэпкъыр рыкІогъах. ИкІэрыкІэу ар пкіужьыныр — охътэгъэкіод. УиІагьэр, лэжьыгьэу уугьоигьэр пшіокіодыжьынхэ ылъэкіыщт. Непэ тызтет кириллицэм пэпшІын щыІэп. БгъуитІумкІи ар федэ. Хэгъэгум къэкІожьын гухэлъ зиІэмэ апае лъэпкъы-

сыным, зэхэпфыным нэмык! шхоу тызхэсым ыбзэ ышІэн фаеу унашъо ыштагъ. Ары зэрэщытын фаери. Ущыпсэущтми, Іоф щыпшІэщтми, къэбгъэзэжьыщтми лъэпкъышхом ыбзэрэ ишэн-хабзэхэмрэ пшІэнхэ фае. Кириллицэр ащкІэ Іэпы-ІэгъушІу, лъэпкъым зэкІэугьоягъэу иІэ хъугъэмэ нахь ахэгьэхьогьошlу, льыгьэкІотэгьошlу. Лъэпкъищ хъугъэ адыгэхэр зы литературабзэ тепщэжьынхэр хэбзэ Іоф. Непэ тызэрэгощыгъэм уеплъымэ, ащ тегущыІэгъуай, ау лъэпкъищыри зэхэтхэу бзэми тхакІэми хабзэу ахэлъхэр зэхэфыгъэнхэ фае. Узэу тиІэр зы, Іэзэгъури зэфэдэн фае. МыщкІэ тишІэныгъэлэжьхэм афэмыукІочІын Іоф тиІэп, ау хэти ихабзэ къеухъумэ, ар бзыпхъэу зыдиІыгъ, шъхьафэуи мэгупшысэ. Зэдемыгъаштэмэ, узэсэгъэ къэlуакІэм илъахъэ уиІыгъэу Іуагъэр Іуагъэу къэнэжьы. Ау непэ шъыпкъэр зы, адыгабзэр гуры-Іогьошюу, къэютьошюу зэрэпшІыщтым иамалмэ уадэлэжьэн фае. ГущыІэ лъапсэхэр зэхэфыгъэхэу, имыщык агъэхэу, бзэр зыуцІэпІыхэу хымэ гуехнестиських сехтех уевиш фае. «Бзэр — лъэпкъым ыгу, ынап» alo. Совет хабзэр олэжьэфэкІэ илъэс икІыгьэп Адыгэ хэку исполкомыр бзэм фэгъэхьыгьэ Іофыгьо горэм темыгущыІагьэу, хэмыпльагьэу, унашъо горэ ымыштагъэу. Джы сыда къэхъугъэр? ЩыкІагъэ тимыІэжьэу ара? Хьауми шІэныгъэлэжь тимыІэжьэу ара?

Бзэм дэлэжьэрэ шІэныгъэлэжьмэ ащ еплъыкІзу фыряІэр зэблэхъугъэу, къызэрэхъу имэщэу щымытэу, бзэм изэгъэфэн яшъыпкъэу Іоф дашІэн фае. КъыдагъэкІырэ еджалъэмэ, тхылъмэ алъыплъэнхэ фае. Бзэр зыгъэхьылъэщтмэ уалъымыхъоу, нахь къэюкіэ псынкіэхэр къэгъотыгъэнхэ фае. СабыйхэмкІи тэрыкІи зэфэдэу къэІогъуаех, хьылъэх, тамыгъэхэу жъу, шъу, шІу, дзу... зыхэт гущыІэхэр.

Тызтегущы Іэрэ Іофыгъом епхыгъэри къызэлъиубытырэри макІэп. Щэхъурэ Іоф имыІэу министерствэ псау дэлажьэ, типащэхэми янэплъэгъу рагъэкІырэп. Арэу щыт нахь мышіэми, ежь хабзэми зи къытемынэу зэкіэ егъэцакіэ піон плъэкІыщтэп. Лъэпкъ хасэм мызэу, мытюу мы юфым зыфигъэзагъ, ау къыдэхъугъэр макіэ. Уегупшысэмэ, Адыгэ — Хасэм зи умылъэкІын къыугупшысырэп. Ар зыкІэдэорэ закъор еджэным фэгъэхьыгъэ Законым къыдилъытэрэ пстэури зипшъэрылъмэ агъэцэкІэныр ары. АдыгабзэкІэ тхыгьэ тхыльхэр щапІэмэ ательыныр, ураммехепанием, мехепанифов, мех къэуцупІэхэм, нэмыкІхэм бзитіумкіэ атетхэгьэныр, зыщищыкІагъэм макъэ щыгъэІугъэныр нэшІошІыгъэ Іофэп. Тызэрыс республикэм, тыдэ укІуагъэми, ар унэ кlэтэу, птхьакlумэ итэу гъэпсыгъэмэ ишІогъэшхо къэкІощт, ащ піуныгьэ-гьэсэныгьэу хэлъыр гъунэнчъ. Джащыгъум сабыим къыгурыющт бзэм мэхьанэу, уасэу иІэр.

Лъэпкъыбзэм фэгъэзагъэу лажьэрэ пстэуми, министерствэм щегьэжьагьэу кІэлэегьаджэмэ анэсыжьэу, щык агъэ ямыІ эу пфэіоштэп. А пстэуми лъэпкъым ыпашъхьэ пшъэдэкІыжь зэрэщахьырэр агурыгъэlуагъэу lофыр агъэлъэшымэ ишІогъэшхо къэкІошт. Тэ тызыфаер ары хабзэм къытфишІэщтыр, ау тыбзэ тыфэмыежьмэ зыми тыригьэзыщтэп. Сабый тыфэмыежьмэ тызыфыщыІэр сыда? Зигугъу тшІырэри сыда? Шъуашэр тщызыжьынышъ, бзэр кІодыжьынышъ, шэнхабзэхэр тхэзыжьынхэшъ, тызыгъэлъэпкъырэ культурэри чІэтынэнышъ, республикэри тимыІэжьэу, тызыщыщри тымышІэжьэу тыкъэнэжьыщт. Кавказ заом игъом тилъэпкъэгъухэм зэгурыІоныгъэу азыфагу имылъыгъэмкІэ джы къызнэсыгъэм тэгъэмысэх. Ащ къыхэкІэу къинэу апэкІэкІыгъэр непи мыхъужьын узэу къетэхьакіы. Ащ фэдэ чіыпі джы тызэрытыр. Тауж къикІыщтхэм тамыгъэмысэжьынэу, амалэу тиІэм къызэрихьэу, тызэкъотэу, зы гупшысэ тиІыгъэу мы Іофым икъоу тыдэжъугъэлажь!

НэбгыритІу, зыр лъэпкъышхом щыщэу, адрэр лъэпкъ ціыкіум щыщэу, яшІэныгъэкІи яамалкІи зэфэдэхэу зэгогъэуцохэри, бзэми, шъуашэми, напэми емыпмохшыхыпечт, ишехнову уехычального мохшыхыных от темпечения выпускать выпускать и пользывания выпускать выстанть выпускать выстань выпускать выстань выпускать выстань выпускать щыщым гоуцощтых. Арэуштэу зыкіыщытыри гурыіогъуаеп. Непэ хабзэм амалэу къытитыгъэр икъоу гъэфедэгъэн фае.

Тэ тишІошІыкІэ. бзэм дэ--фоІк емажелельнеІш едеажел шІагьэхэр лъэпкъым ылъэгъунхэу, зэхэшlык зиlэхэр хэлэжьэнхэ алъэкІынэу нахьыбэрэ къыхаутынхэ фае. Бзэм урагъэхъуапсэу, узыІэпищэу тхыгъэ зэгъэфагъэхэр, усэхэр гъэзетым, журналхэм къарагъэхьанхэ фае. Бзэр нахьыбэрэ бгъэлажьэ къэс нахь чан мэхъу! Лъэпкъым ыбзэрэ ицІыфышъхьэ хэхъонымрэ зыгорэм ыпшъэ ралъхьажьырэ Іофхэп, лъэпкъыр ары ар зезыхьан фаер. Унагьор ары! Ащ ыльапсэ гъэпытэгъэныр нахыжъмэ япшъэрылъ шъхьа!!

Лъэпкъым хахъо иІэу гъэпсыгъэным, бзэм изэгъэшІэн зыкъегъэІэтыгъэным фэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикэм ипащэу ТхьакІущынэ Аслъанэ нахьыжъмэ я Совет гупшысэкІэ зыфигъэзагъ. Еджэным фэгъэхьыгьэ Законым итхагьэр шlокl имыlэу гъэцэкlэгъэным фэшъхьафэу, лъэпкъыбзэкІэ тхэрэмэ яюфшагъэ ыуасэ фэдитюу къэ-Іэтыгьэнэу, тхыгьэмэ апае Къэралыгъо шухьафтынэу аратырэм фэдиплІ хэгъэхъогъэнэу, льэпкъыбзэкІэ тхыгъэм лъэпкъыбзэкІэ уасэ фашІынэу, телевидениеми радиоми сабыймэ апае якъэтынхэм уахътэу къафатІупщырэм хэгьэхъогьэнэу. Сабый къызыфэхъурэмэ ІэпыІэгьоу аратырэр нахыыбэ шІыгьэнэу. Общественнэ организациехэу лъэпкъым ихэхъонрэ ыбзэрэ зыфагъэзагъэу адэлажьэрэмэ адыригъэштэнэу, хэбзэ ІэпыІэгъу аригъэгъотынэу. Республикищми арыс тилъэпкъэгъухэм яшІэныгъэлэжьхэр хэбээ унашъокІэ гъэнэфагъэхэу, зэпымыоу бзэм дэлэжьэрэ куп зэхащэнэу, нэмыкІхэри...

Сыд фэдэрэ Іофи гъэкІодыгьошІу, ау къэІэтыжьыгъуай. ЛІэшІэгъу пчъагъэм лъэпкъым ыбзэрэ ишэн-хабзэхэмрэ афэгъэхьыгъэ лэжьыгъэу иІэр къэтэжъугъэухъум, хахъо фэтэжъугьэшІ, тыдэжъугьэлажь! Хэгьэгу тыхъунэу тыфаемэ, непэ уахътэм къытфихьыгъэ Адыгэ Республикэм ылъапсэ тэжъугъэгъэпытэ!

ГЪУКІЭЛІ Нурбый. Адыгэ Республикэм инахьыжъхэм я Совет итхьамат.

ТАРИХЪЫМРЭ ЛИТЕРАТУРЭМ И ИЛЪЭСРЭ

ШІэжьым шІэныгъэр икъутам

Хэгъэгу зэошхом ТекІоныгъэр къызыщыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ зэІукІэгъоу Мыекъуапэ щыкІуагъэм шІэжьым щытегущыІагъэх. Къалэм иобщественнэ советэу «Единэ Россием и «Ныбжьык Із гвардий» зыфи Іорэм ипащэу, Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет идепутатэу Бэрзэдж Асыет тхыльым ильэтегьэуцо зэрищагь.

КъыткІэхъуахьэрэ лІзужхэр яхэгъэгу фэшъыпкъэхэу пјугъэнхэм фэшІ зэо къэбархэу ветеранхэм яхьылІагъэхэр «НыбжьыкІэ гвардием» хэтхэм зэрагъашlэх. Пыир зэхэкъутэгьэнымкІэ лІыгьэ шъыпкъэ зезыхьагъэхэм ялъэуж щыІэныгъэм хэмыкІокІэнымкІэ хъугъэ-шІагъэхэр къизыІотыкІырэ тхылъхэр къыдагъэкІых.

Урысыер зэрэщытэу пштэмэ, «НыбжьыкІэ гвардием» волонтер мин заулэ ыугьоигь. Ахэр кІэщакІохэм ягьусэхэу заор зыпэкІэкІыгъэхэм аlукіэхэзэ, ветеранхэм ягукъэкІыжь къэбар 500-м нахьыбэ аугьоигь. «Уахътэм илІыхъужъхэр» зыфиlоу къыдагъэкІырэ нэрылъэгъу ІэпыІэгъухэр тарихъым епхыгъэх. Тихэгъэгу, Европэм дзэкІолІхэр зэращызэуагъэхэр, пыир зэрэзэхакъутагъэр зэфэхьысыжьхэм къаlуатэ.

«НыбжьыкІэ гвардием» итхылъэу «Ветераным идневник. Заом итарихъэу къамыугупшысыгъэр» зыфиюрэм хъугъэ-шіэгъэ 500-м нахьыбэм къыхахи, къэбар 70рэ къыдагъэхьагъ. Фашист техакІохэм заор къырагъажьи тхьамык агъоу ц Іыфмэ къафахьыгъэр, тидзэкІолІхэм ТекІоныгъэр къызэрэдахыгъэр тхылъым инэкІубгъохэм ІупкІэу къаушы-

- Урысыем и «НыбжьыкІэ гвардие» икъутамэу Адыгеим щы-Іэм хэтхэр зэlукlэгъухэм, уплъэкІун Іофыгьохэм чанэу ахэлэжьагъэх, — къыщиІуагъ зэхахьэм Бэрзэдж Асыет. — Ветеранхэу Тыу Аминэ, Евгений Ветковым, Николай Горяевым, Мария Мигаенкэм, Николай Алейниковым аlукlагьэх. ЯщыІэныгьэ фэгьэхьыгъэ тхыгъэхэр тхылъым исайт къырагъэхьагъэх. Адыгеим щыщхэм къахахи, Николай Алейниковым ехьылІэгьэ тхыгъэр тхылъым къыщыхаутыгъ.

Рагъэжьэгъэ Іофыгъор ащ щаухыщтэп. Непи къытхэт ветеранмехаетнолов дехажинами атхыщтых, нэмык! тхылъхэм къащаютэщт заом имашю хэтыгьэхэм якъэбархэр. ЯтІонэрэ едзыгьор дунаир зыхъожьыгъэ дзэкІоліхэм, ТекІоныгъэм и Мафэ къэзыгъэблэгъагъэхэм афэгъэхьыгъэщт. Ленинград иблокадэ,

Москва икъэухъумэн, Сталинград фэгъэхьыгъэ заом тхылъыр къатегущыІэщт.

Заом ыкІыб щыІэхэу фашистхэм апэуцугъэхэм яхьылІэгъэ тхылъыр хэушъхьафык Іыгъэу гъэпсыгъэщт. Темыр Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэр ТекІоныгъэм икъыдэхын зэрэхэлэжьагъэхэм ехьылІэгьэ тхыльым пІуныгьэ мэхьанэу иІэщтым зэхэщакІохэм анаІэ тырадзагьэу Іофыр лъагьэ-

Хъугъэ-шІагъэр къајуатэ

Мыекъуапэ иветеранхэм я Совет итхьаматэу Людмила Кочерга, общественнэ организациехэм, политикэ партиехэм Іоф адэзышІэрэ къутамэм ипащэу Владимир Алтуниныр, нэмыкІхэри зэхахьэм къыщыгущыІагъэх.

Къырым, Белоруссием, Прибалтикэм, нэмыкІхэм сащызэуагъ, 1945-рэ илъэсым Кенигсберг сыкъыщауІи, врачхэр мэзэ заулэрэ къысэІэзагъэх, - къе-Іуатэ Николай Алейниковым. -Ныбджэгъубэ заом щычІэсынагъ. Непэрэ ныбжыкІэхэм сяплъышъ, сикІэлэгъур сынэгу къыкІэуцо. Сафэраз «НыбжьыкІэ гвардием»,

Бэрзэдж Асыет, нэмыкІхэу тарихъыр зэзыгъашІэхэрэм. ТекІоныгъэм тызэрэфэбэнагъэр тиныбжьыкіэхэм зэрагьэльапіэрэм осэ ин есэты.

Зэхэтхыгъэр, тлъэгъугъэр тщыгъупшэжьыщтэп, — къаlуатэ Чэужъ Альбинэрэ Вероника Мальцевамрэ. — Мыщ фэдэ зэlукlэгъухэм яшІуагъэкіэ, тарихъыр нахь дэгъоу зэтэгъашІэ.

Вероникэ искусствэм фэгъэхьыгъэ сэнэхьатыр къыхихыщт, Альбинэ Москва щеджэщт. Литературэм и Илъэс Урысыем зэуолед дехедшаны медокинед щыгъуазэх. Тхылъыр шIэныгъэм иІункІыбзэу якІэлэегъаджэхэм бэрэ къараІощтыгъ. Зэпшъэшъэгъухэр щыІэныгъэ гьогоу зытехьагъэхэм янасып щагъоты шІоигъоу Николай Алейниковым ыпхъоу Иринэ Альбинэрэ Вероникэрэ шІоу щыІэр афиІуагъ.

Тарихъыр дэгъоу зышІэрэ ныбжьыкіэхэм щыіэныгьэр нахьышіоу къагурыІощт. Лъэбэкъоу адзырэм щэчыгъэ хэлъэу тинахыыжъ лъапІэхэм къагъэлъэгъогъэ гъогум цыхьэшІэгъоу рыкІощтых.

Сурэтым итхэр: Чэужъ Альбин, Николай Алейниковыр, Бэрзэдж Асыет, Вероника

зикІасэу къакІохэрэм япчъагъэ

къызэре і ыхыгъэр тифутболистмэ

къягуао. Нахьыбэрэ текІохэ

зыхъукіэ, стадионышхом тіысыпіэ

нэкІ щытымыгъотыжьэу мафэхэр

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыісэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4300 Индексхэр 52161 52162 Зак. 792

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр іхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ЖакІэмыкъо Аминэт

ФУТБОЛ

Зэнэкъокъур блыпэм аублэ

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Биолог» Прогресс — 1:2. Бэдзэогъум и 15-м Адыгэ республикэ стадионым щызэдешІагъэх.

Зезыщагъэхэр: Д. Стрельцов, В. Петросян, А. Тиракьянц зэкІэри Ростов-на-Дону.

«Зэкъошныгъ»: Миланченко, Соблиров, Мыкъо Мурат, Мыкьо Абрек (Пыштыкъ, 68), Манченко (Степаненко, 62), Такълый, Дудин, Датхъужъ, Джамилов, Павлов, Ахмедханов. Къэлапчьэм Іэгуаор дэзыдзагьэхэр: Датхъужъ — 34 (пенальтикІэ), «Зэкъошныгъ». Камынин — 40, Кириценко

__ 68, «Биолог».

Урысыем футболымкІэ и Кубок къыдэхыгъэнымкІэ финалым и 1/256-рэ ешІэгъухэм ахэхьэрэ зэіукіэгъоу Мыекъуапэ щыкіуагъэм гукъэкІыжьэу къыгъэнагъэр макІэп. ТекІоныгъэр «Зэкъошныгъэм» къыхьын зэрилъэкІыщтыгъэм щэч хэлъэп. С. Джамиловым, Р. Ахмедхановым, Д. Павловым Іэгуаор хъагъэм радзэнымкіэ чіыпіэшіу итыгьэх. Пчъагъэр 3:0 хъугъэу щытыгъэмэ, «Биологым» тшІуихьынэу амал къымыгъотыщтыгъэу тэлъытэ.

Тиухъумак Іохэм хэукъоныгъэу ашІыхэрэр хьакІэхэм агъэфедэзэ, гьогогьуитІо «Зэкъошныгьэм» икъэлапчъэ Іэгуаор къыдадзагъ. Ящэнэрэ Іэгуаор хъагъэм къырадзэнэу амалышІу яІагъ, ау

шъхьэкІэ Іэгуаом къеогъэ футболистыр гуІэгъащэ. Іэгуаор къэлэпчъэпкъым щыхъорэм фэдэу шъхьарыбыбыкІыгъ. ЗэІукІэгъур зыщаухыщтым бысымхэр апэкІэ бэрэ илъыгъэх, пшъыгъэхэп шъхьаем, хъагъэм Іэгуаор радзэнэу яамал къыхьыгъэп.

Пресс-зэјукјэр

«Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьа эрилъытэрэмкlэ, футболисти 3 — 4 джыри тикомандэ къырамыгъэблагъэ хъущтэп. «Зэкъошныгъэр» иешlакіэ лъэхъу, ныбжьыкІэу аштагъэхэм зыкъызэІуахыгъэгоп. Тренер шъхьа эр ш эхэу агъэнэфэшт

«Биологым» итренер шъхьаlэу

Александр Лаптевыр блэкІыгъэ илъэс ешІэгъум «Ангушт» Назрань ипэщагъ. «Зэкъошныгъэм» иешіакіэ зэрэхигьахьорэм, стадион дахэ Мыекъуапэ зэрэщашІырэм ар къатегущыІагъ. «Биологым» зэхъокІыныгъэхэр фэхъугъэх. Командэм къыфэгумэкІыхэрэр ыгъэгушІонхэ ылъэкІыщтэу елъытэ.

ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэ «Биологыр» Кубокым фэгъэхьыгъэ зэіукіэгъухэм ахэлэжьэщт, «Зэкъошныгъэр» Кубокым мыгъэ фэбэнэщтэп. Пшъэрылъ шъхьаІэу иІэр Урысыем изэнэкъокъоу «Къыблэм» щыкІорэм дэгьоу щешІэныр ары. Стадионым спортыр

«Зэкъошныгъэм» 2015 — 2016рэ илъэс ешІэгъур бэдзэогъум и 20-м еублэ. «Черноморец» Новороссийск тикъалэ щыТукІэщт. Пчыхьэм сыхьатыр 6-м республикэ стадионым ешІэгъур щырагъэжьэщт. ЗэхэщакІохэм футболыр зышІогьэшІэгьонхэр ра-

къыхэкІыщтхэу тэгугъэ.

гъэблагъэх. Тигъэзетеджэмэ ацІэкІэ «Зэкъошныгъэм» зэнэкъокъум гъэхъагъэхэр щишІынхэу фэтэІо.

ФэгушІох

Илъэсыбэ хъугъэу «Зэкъошныгъэм» иешlaкlэ лъыплъэхэрэм ащыщхэр къытіукіагъэх, телефонкІэ къытфытеуагъэх. Стіашъу Юр, Шъхьаплъэкъо Къэсэй, Пэрэныкъо Чэтиб, ЕхъулІэ Аслъанчэрый, Къэзэнэ Юсыф, Бэрэтэрэ Аслъан, Трэхъо Вя-

чеслав, Анастасия Бойко, Нэгьой Мадинэ, Унэрэкьо Щамсэт, Хъот Юныс, ГутІэ Рэмэдан, ЩэшІэ Рэмэзан, ЕмтІылъ Юсыф, Делэкъо Адам, Станислав Запрелюк, Владимир Клименкэр, «Зэкъошныгъэм» ильэс ешІэгьур зэрэригьажьэрэм фэші фэгушіох, гъэхъагъэхэр ышІынхэу фэлъаІох.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.